

Alatu dzimta *Thymallidae*

Alata

Thymallus thymallus

līdz 1 kg

vienā reizē iznērš
0,3-36,0 tūkst. ikrus

Latvijā dzīves ilgums
sasniedz 6 gadu vecumu

bentoss*,
mazas zivtiņas un zivju mazuļi,
ūdenī iekrituši kukaiņi

sasniedz līdz 45 cm

Alata ir saldūdens zivs, kas pa vienai vai baros uzturas upēs un lielos tīros ezeros ar akmeņainu gultni. No citām Latvijas zivīm atšķiras ar ļoti lielu muguras spuru. Alatai patīk auksts, tekošs ūdens, taču reizēm tā var būt sastopama arī iesāļā ūdenī Baltijas jūras piekrastē.

Alatas, atšķirībā no citām lašveidīgajām zivīm, nārsto martā-jūnijā. Dzimungatavību sasniedz 2-7 gadu vecumā (parasti pie 15-40 cm garuma). Raksturīgs 7-25 dienas ilgstošs vienlaicīgs nārsts, kura laikā mātīte veido ligzdu, ierokot ikrus oļos vai grantī. Ikrus attīstība ilgst 2-3 nedēļas.

Sugas izplatība pasaulē

Palearktiskas suga ar plašu izplatības areālu Eiropas ziemeļdaļā – sastopama Barenca, Baltās, Kaspijas, Baltijas un Ziemeļu jūras baseina upēs un ezeros.

Sugas izplatība Latvijā

Latvijā konstatēta Gaujā, Ventā un to dažās pietiekās, kā arī dažās Veikikajas baseina upēs, kas plūst latvijā. Latvijas ezeros nav konstatēta.

Apdraudošie faktori un aizsardzība

- ↳ upju piesārņojums
- ↳ aizsprostu būve uz upēm
- ↳ upju regulēšana

- ↳ Latvijā un Eiropā apdraudēta suga, Latvijā ierobežoti izmantojama īpaši aizsargājama suga.
- ↳ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (V pielikums)
- ↳ 1979. gada Bernes konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu (III pielikums)
- ↳ 14.11.2000. MK noteikumi Nr.396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” (2. pielikums)
- ↳ Latvijas Sarkanā grāmata (III kategorija)

Interesanti fakti

- ↳ Latīniskais nosaukums no grieķu valodas vārda θύμαλλος, kas nozīmē „timiāns” – svaigi noķertu alatu smarža atgādina timiāna smaržu.

* bentoss - jūras un saldūdens ūdenstīrņu grūnī un uz grunts dzīvojošie organismi, t.sk. fitobentoss (augu bentoss), zoobentoss (dzīvnieku bentoss), bakteriobentoss (baktēriju bentoss), potamobentoss (upju bentoss).